

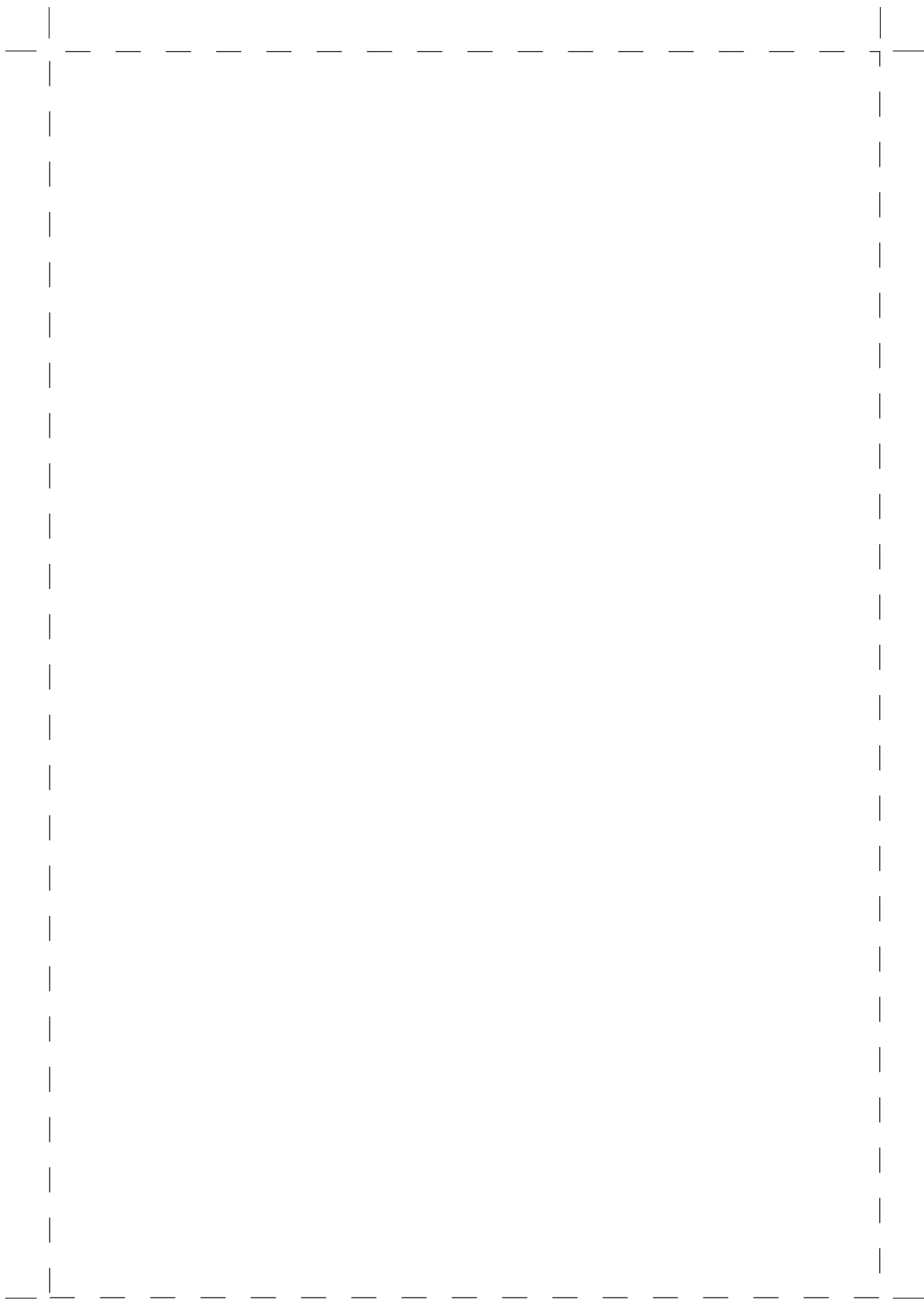
Jeanne Theoharis

**LA VIDA REBEL DE
ROSA PARKS**

Traducció de Carla Benet Duran

**SEMBRA
LLIBRES**

TAULA

NOVA INTRODUCCIÓ: «ELS LLUITADORS PER LA LLIBERTAT
NO ES RETIREN MAI»
PÀGINA 9

INTRODUCCIÓ: HOMENATGE NACIONAL/MITE PÚBLIC
PÀGINA 29

CAPÍTOL 1: «LA HISTÒRIA D'UNA VIDA ESSENT REBEL»
PÀGINA 43

CAPÍTOL 2: «ERA MOLT DIFÍCIL SEGUIR ENDAVANT QUAN
TOTA LA FEINA QUE FÈIEM SEMBLAVA DEBADES»
PÀGINA 69

CAPÍTOL 3. «M'HAVIEN COLLAT FINS ON JA NO PODIA
AGUANTAR-HO MÉS»
PÀGINA 113

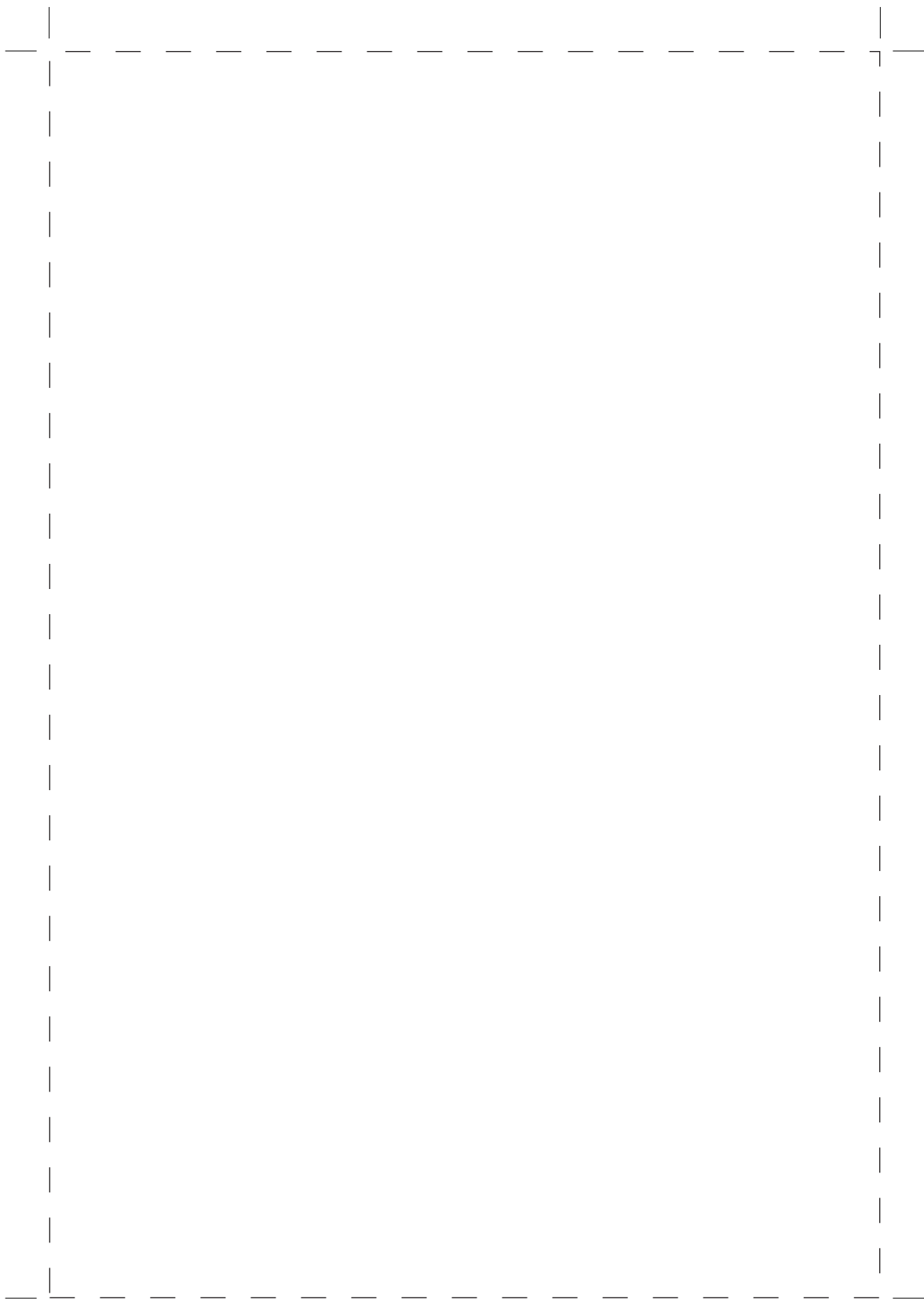
CAPÍTOL 4: «AQUÍ HI VAN VIURE GRANS PERSONES»
PÀGINA 153

CAPÍTOL 5: «ESTÀ BÉ SER UNA HEROÏNA,
PERÒ SE'N PAGA UN PREU ALT»
PÀGINA 217

CAPÍTOL 6: «LA TERRA PROMESA DEL NORD QUE NO HO ERA»
PÀGINA 291

CAPÍTOL 7: «QUALSEVOL ACCIÓ PERQUÈ ES VEGI
QUE ESTEM DESCONENTS»
PÀGINA 347

CONCLUSIONS: «EL RACISME ENCARA ÉS VIU»
PÀGINA 395

NOVA INTRODUCCIÓ

«ELS LLUITADORS PER LA LLIBERTAT NO ES RETIREN MAI»

El 27 de febrer del 2013, el president Barack Obama i representants del Congrés demòcrates i republicans es van aplegar per retre homenatge al llegat de Rosa Parks. Es va alçar una estàtua de bronze de gairebé tres metres al Capitoli dels EUA, que *dessegregava*¹ la Sala Nacional de les Estàtues immortalitzant una Rosa Parks que seia amb les mans creuades sobre la bossa de mà. La primera estàtua de cos sencer d'una persona negra que es col·loca a la sala reproduceix Parks en la famosa acció a l'autobús, però si bé apareix mirant directament endavant, no hi ha res en el gest que suggereixi acció o rebuig.

En tot l'espectre polític, l'homenatge a Parks es va convertir en un homenatge a la capacitat de transformació del país gràcies a una única acció d'una dona tranquil·la, més que arran d'una lluita col·lectiva continuada. El portaveu de la cambra, John Boehner, va denominar l'honorança «una gran manera d'homenatjar Amèrica». La cerimònia va reiterar estereotips preocupants sobre la protesta de Parks. «Va fer el que era natural», va dir la líder de la minoria demòcrata a la Cambra, Nancy Pelosi, citant el gran jugador de beisbol Willie Mays en les declaracions. «Estava cansada, així que es va quedar asseguda». A l'ombra de l'estàtua de bronze, el president Obama va elogiar «l'acte singular» de Parks i va exposar, de manera retòrica, el compromís d'actuar —«Demanam perdó per no actuar»—, al qual ni ell ni cap dels seus col·legues van donar continuïtat. De fet, la inauguració de l'estàtua va ser considerada com un acte de justícia racial en si mateix, i la cerimònia va servir com a substitut d'accions més concretes.

Aquell mateix dia, a l'altra banda de la ciutat, es presentaven al Tribunal Suprem les al·legacions del cas del Comtat de Shelby contra

¹ Tot i que no sigui una paraula acceptada en català, al llarg del llibre es tradueix *desegregate* i *desegregation* per «dessegregar» i «dessegregació». Es manté aquesta traducció literal per diferenciar aquests conceptes dels d'«integrar» i «integració», que la protagonista d'aquest llibre no considera sinònims, com explica en el capítol 3. (N. de la t.)

Holder. Els càrrecs presentats pel comtat de Shelby (Alabama), entre altres maniobres repressives contra els votants desenvolupades arreu del país, qüestionaven dues seccions de la Llei de Drets Electorals de 1965 (*Voting Rights Act*), la secció 4b i la secció 5, perquè consideraven que ja no tenien rellevància i, per tant, se'n buscava la suspensió judicial permanent. Aquestes seccions de la llei original, que fou ratificada de nou el 2006, establien una fórmula que obligava determinats estats i municipalitats amb antecedents de discriminació de votants a haver de presentar davant del Departament de Justícia qualsevol canvi en els procediments de votació, per tal d'assegurar que no es coartava de cap manera el dret de vot. En la sentència del juny del 2013 del cas Shelby, el Tribunal va derogar la secció 4b de la Llei de Drets Electorals perquè considerava que estava «basada en fets de fa quaranta anys i no guarda cap relació lògica amb el present», per la qual cosa fou declarada inconstitucional.

D'aquesta manera, a Rosa Parks se li retia un homenatge excepcional, però moltes personalitats d'estaments públics plantejaven la seva acció en desacord amb el context de la protesta a l'autobús i dels compromisos polítics que va mantenir durant tota la vida. I el mateix dia que se li concedia aquesta distinció increïble, el Tribunal Suprem feia un pas més per desfer una de les fites per les quals Rosa Parks i els seus companys van lluitar durant tantes dècades. Una estàtua commemorativa es considerava més important que la protecció dels drets legals dels votants.

En molts sentits, el monument commemoratiu encarna un ús de la història dels drets civils que és cada vegada més freqüent. La llegenda de Parks i del moviment dels drets civils ha esdevingut una història de redempció nacional i un puntal fonamental en la idea de l'Amèrica postracial. Es tracta d'un plantejament atractiu —que tracta seriosament la història del racisme i, alhora que idolatra la valentia negra, celebra el progrés d'Amèrica i evita destapar les desigualtats presents. Per tant, la coincidència entre la inauguració de l'estàtua dedicada a Parks i el cas al Tribunal Suprem no només resulta irònica, sinó que és representativa d'una política més generalitzada de memòria històrica que funciona per a un país que vol situar aquesta part de la seva història decididament en el passat.